

Giáo dục lý luận chính trị ở Trường Đại học Duy Tân hiện nay

Current political theory education at Duy Tan University

Nguyễn Thị Hải Lên^{a,b}, Nguyễn Mậu Minh^a
Nguyễn Thị Hai Len^{a,b}, Nguyen Mau Minh^a

^a*Viện Nghiên cứu và Phát triển Công nghệ Cao, Trường Đại học Duy Tân, Đà Nẵng, Việt Nam*

^a*Institute of Research and Development, Duy Tan University, Da Nang, 550000, Vietnam*

^b*Khoa Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Duy Tân, Đà Nẵng, Việt Nam*

^b*Faculty of Social Sciences and Humanities, Duy Tan university, Da Nang, 550000, Vietnam*

(Ngày nhận bài: 09/02/2022, ngày phản biện xong: 15/02/2022, ngày chấp nhận đăng: 22/02/2022)

Abstract

Improving the quality of political theory education in universities in general and Duy Tan University in particular is now an urgent issue. Therefore, in order to properly assess the situation, then find suitable solutions, the article has conducted a sociological survey on the status of political theory education at Duy Tan University to analyze the current state of awareness, teaching and learning of political theory subjects in the market today. From there, the author realizes that the limitation of political theory education caused by many reasons, but among them, innovation in teaching methods is an important factor. The author recommends using active teaching methods in teaching political theory, and at the same time closely combining educational activities of political theory with practical socio-political activities of the country.

Keywords: Improving the quality of political theory education; political theory subjects; sociological investigation; teaching methods.

Tóm tắt

Nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị trong các trường đại học nói chung và Đại học Duy Tân nói riêng hiện nay là vấn đề cấp bách. Vì vậy, để đánh giá đúng thực trạng, từ đó tìm ra các giải pháp phù hợp, bài viết đã tiến hành khảo sát điều tra xã hội học về thực trạng giáo dục lý luận chính trị ở Trường Đại học Duy Tân, phân tích thực trạng nhận thức, thực trạng dạy và học các môn lý luận chính trị tại trường hiện nay. Từ đó, tác giả nhận thấy hạn chế của việc giáo dục lý luận chính trị có nhiều nguyên nhân, trong đó đổi mới phương pháp giảng dạy là nhân tố quan trọng. Tác giả kiến nghị sử dụng phương pháp dạy học tích cực vào giảng dạy lý luận chính trị, đồng thời kết hợp chặt chẽ hoạt động giáo dục lý luận chính trị với hoạt động thực tiễn chính trị - xã hội của đất nước.

Từ khóa: Nâng cao giáo dục lý luận chính trị, các môn lý luận chính trị; điều tra xã hội học; phương pháp giảng dạy.

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, giáo dục lý luận chính trị trong nhà trường còn nhiều vấn đề bất cập. Dù vậy,

cho đến nay chưa có một nghiên cứu nào đánh giá đúng thực trạng và đưa ra giải pháp khoa học nhằm cải thiện thực trạng nêu trên. Vì vậy, tác giả đã tìm hiểu đánh giá thực trạng công tác

* *Corresponding Author:* Nguyen Thi Hai Len; Institute of Research and Development, Duy Tan University, Da Nang, 550000, Vietnam; Faculty of Social Sciences and Humanities, Duy Tan university, Da Nang, 550000, Vietnam
Email: nguyenthailen@dtu.edu.vn

giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên Đại học Duy Tân hiện nay. Từ đó, đề ra giải pháp nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng giáo dục lý luận chính trị ở Trường Đại học Duy Tân.

2. Phương pháp nghiên cứu

Trong khuôn khổ đề tài nghiên cứu khoa học cấp trường, chúng tôi đã điều tra xã hội học trực tiếp từ sinh viên về thực trạng việc dạy và học các môn lý luận chính trị ở Trường Đại học Duy Tân năm 2021 và xử lý bằng phần mềm Atatistic Package for Social Science (SPSS - phần mềm quản lý cơ sở dữ liệu và xử lý thống kê chuyên nghiệp, linh hoạt đa năng).

3. Nội dung nghiên cứu

3.1. Giáo dục lý luận chính trị ở Trường Đại học Duy Tân

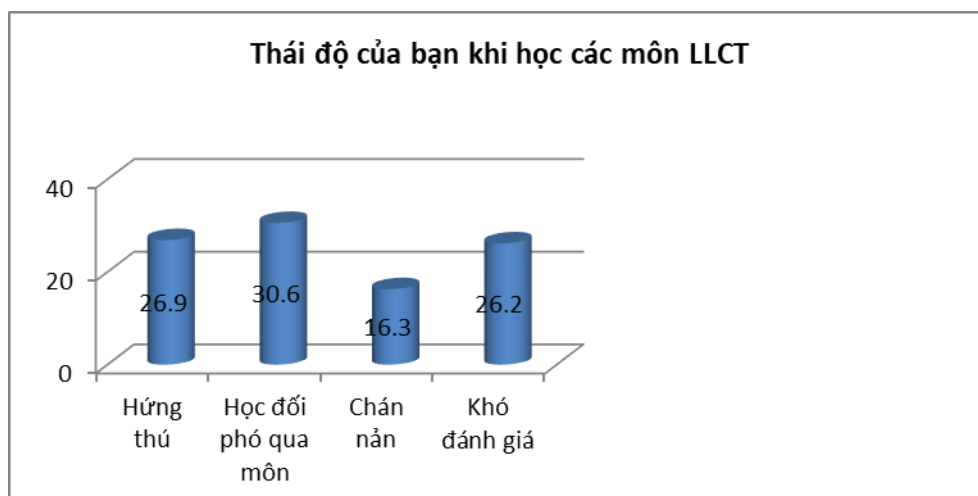
3.1.1. Thực trạng dạy và học các môn lý luận chính trị ở Trường Đại học Duy Tân

Thực hiện Công văn số 3056/BGDĐT-GDDH ngày 19/7/2019 của Bộ Giáo dục và Đào tạo hướng dẫn thực hiện chương trình, giáo trình môn lý luận chính trị, các cơ sở giáo dục đại học phải thực hiện triển khai chương trình các môn lý luận chính trị mới từ năm học 2019-2020, gồm: Triết học Mác-Lênin, Kinh tế chính trị Mác-Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học,

Tư tưởng Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam. Trường Đại học Duy Tân đã chỉ đạo việc xây dựng kết cấu nội dung, chương trình các môn học lý luận chính trị, trong đó giảng lý thuyết 50%, thực hành 30%, ngoại khóa 20%, kết hợp dạy lý thuyết với thực hành, học ở giảng đường kết hợp với hoạt động ngoại khóa bước đầu đáp ứng được yêu cầu, phù hợp giữa nội dung và hình thức giáo dục các môn lý luận chính trị.

Nhằm đánh giá thực trạng dạy và học lý luận chính trị, tác giả đã điều tra xã hội học đối với 600 sinh viên ở Trường Đại học Duy Tân (số phiếu phát ra 600 phiếu, số phiếu hợp lệ thu vào là 588 phiếu), kết quả như sau:

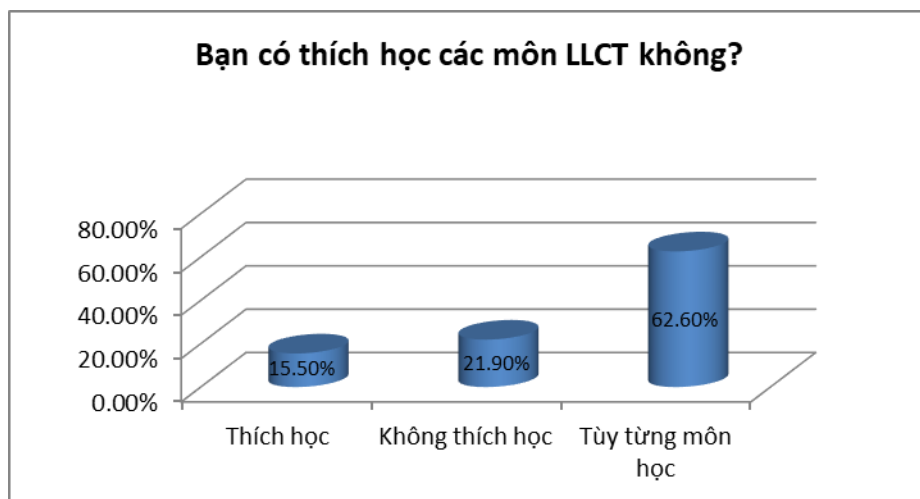
Thứ nhất: Khi được hỏi về “*thái độ của bạn như thế nào khi học các môn lý luận chính trị?*” [4, tr.79], kết quả đạt được: Tỷ lệ sinh viên cảm thấy hứng thú khi học các môn lý luận chính trị chiếm 26.9%; 30.6% sinh viên có thái độ học đối phó; 16.3% sinh viên cảm thấy chán nản và 26.2% sinh viên cho rằng khó đánh giá. Như vậy, thực trạng sinh viên có thái độ học thờ ơ, đối phó khi học các môn lý luận chính trị là vấn đề có thực, cần được xem xét đánh giá để công tác giáo dục lý luận chính trị ngày càng tốt hơn.

Biểu đồ 3.1: Thái độ của sinh viên khi học các môn lý luận chính trị

Thứ hai: Khi hỏi “*Bạn có thích học các môn lý luận chính trị không?*” có 15.5% trả lời có thích học; 21.9% trả lời không thích học; 62.6% trả lời tùy từng môn học sẽ có thái độ khác nhau. Như vậy, với câu hỏi thứ hai chúng ta thấy việc sinh viên thích học hay không thích học lý luận chính trị tùy thuộc vào từng môn học. Vấn đề cần đặt ra là vì sao sinh viên quan

tâm đến việc học các môn lý luận chính trị nhưng khi được học thì các em lại có thái độ đối phó, nhàm chán? Phải chăng do phương pháp giảng dạy của giảng viên hay do nội dung, kết cấu môn học chưa thu hút người học? Để trả lời câu hỏi trên chúng tôi tiến hành đặt ra câu hỏi thứ ba cho sinh viên.

Biểu đồ 3.2: Nhận xét của sinh viên khi học các môn lý luận chính trị

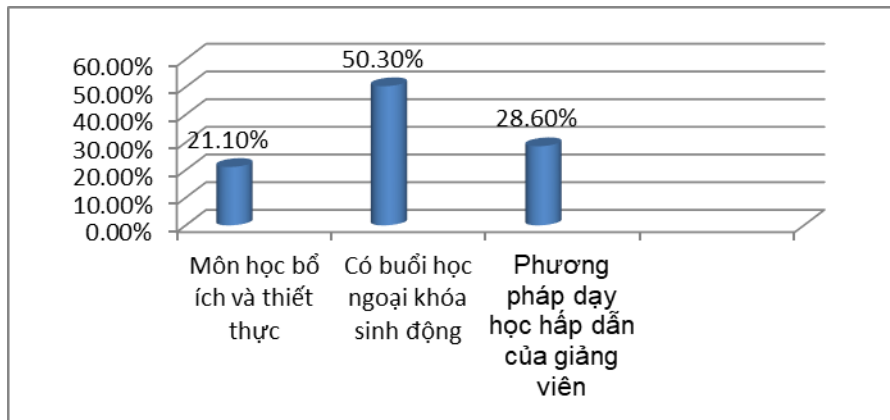
Thứ ba: “*Vì sao bạn thích học các môn lý luận chính trị?*”, kết quả thu được 21.1% trả lời vì môn học bổ ích và thiết thực; 28.6% trả lời do phương pháp giảng dạy hấp dẫn của giảng viên và có đến 50.3% trả lời vì có các buổi học ngoại khóa sinh động.

Đối với trường hợp không thích học các môn lý luận chính trị, chúng tôi khảo sát được các nguyên nhân sau: có 46.9% trả lời do môn học khô khan trù tượng; 9.5% do phương pháp giảng dạy không hấp dẫn sinh viên; 31.6% do lớp quá đông; 12% do không phải môn học quan trọng.

Như vậy, qua khảo sát tỷ lệ các bạn sinh viên thích học các môn học lý luận chính trị xuất phát từ việc phải đổi mới nội dung môn học và hình thức giảng dạy gắn lý luận với các

vấn đề thực tiễn đời sống xã hội. Các buổi tham quan ngoại khóa giúp các em có thể học hỏi, trải nghiệm thực tế và tạo sự hứng thú hăng say học tập.

Số liệu cho thấy việc sinh viên không thích học các môn lý luận chính trị, ngoài lý do nội dung khô khan, trù tượng và việc tổ chức lớp học quá đông dẫn đến sinh viên thiếu tập trung trong các giờ học thì phương pháp giảng dạy của giảng viên là một trong những yếu tố tác động đến thái độ học tập của sinh viên đối với từng môn học. Vậy trong thời gian qua, giảng viên đã sử dụng phương pháp gì trong việc giảng dạy các môn lý luận chính trị? Giảng viên có thường xuyên sử dụng các phương pháp dạy học tích cực khi giảng dạy trên lớp không?

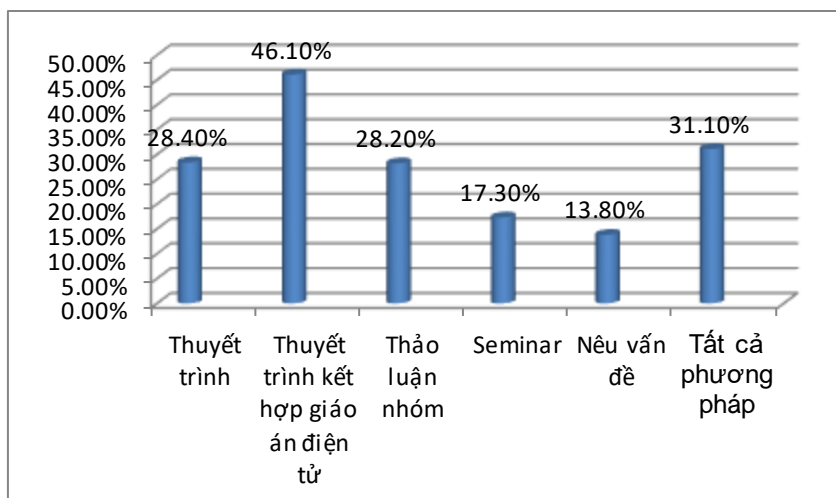

Biểu đồ 3.3: Nguyên nhân sinh viên thích học các môn lý luận chính trị

Thứ tư: Với câu hỏi “Ở Trường Đại học Duy Tân, giảng viên đã sử dụng các phương pháp nào trong giảng dạy các môn lý luận chính trị?”, kết quả như sau: Giảng viên sử dụng phương pháp thuyết trình chiếm 28.4%¹; phương pháp thuyết trình kết hợp giáo án điện tử chiếm 46.1%; phương pháp thảo luận nhóm 28.2%; phương pháp thảo luận trên lớp (seminar) 17.3%; phương pháp nêu vấn đề 13.8%; giảng viên có sử dụng kết hợp tất cả phương pháp chiếm 31.1%.

Các số liệu trên cho thấy giảng viên sử dụng phổ biến nhất là phương pháp thuyết trình kết

hợp với giáo án điện tử. Phương pháp này giúp giảng viên vừa thuyết trình vừa trình chiếu nội dung có âm thanh và hình ảnh sinh động, chân thực giúp sinh viên có cái nhìn trực quan sinh động và hiểu bài học sâu sắc hơn. Ngoài ra, việc sử dụng phương pháp dạy học tích cực trong giảng dạy đã có ảnh hưởng không nhỏ đến sự yêu thích và hứng thú trong học tập của sinh viên. Vậy, phương pháp nào giúp cho sinh viên tiếp thu bài tốt và hiệu quả nhất cũng là một trong những mục tiêu mà bài viết hướng đến nhằm nâng cao công tác giáo dục lý luận chính trị tại Trường Đại học Duy Tân.

Biểu đồ 3.4: Các phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị

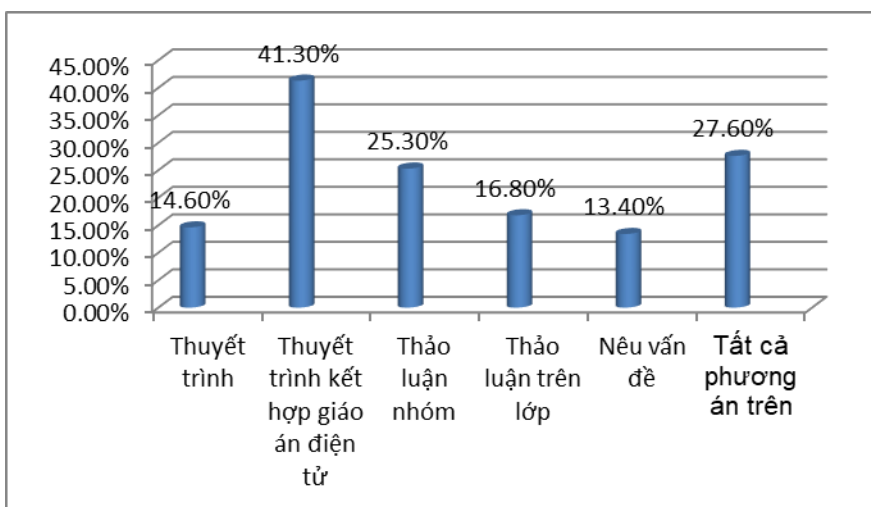
¹ 28.4% (167/588) - tác giả cho giả thuyết ở mỗi phương pháp là 100% thì phương pháp thuyết trình chiếm 28.4/100%, tương tự với các phương pháp khác.

Thứ năm: Với câu hỏi “*Bạn thích giảng viên sử dụng phương pháp nào trong giảng dạy các môn lý luận chính trị?*”, kết quả như sau: Giảng viên sử dụng phương pháp thuyết trình chiếm 14.6%; phương pháp thuyết trình kết hợp giáo án điện tử chiếm 41.3%; phương pháp thảo luận nhóm chiếm 25.3%; phương pháp thảo luận trên lớp (seminar) chiếm 16.8%; phương pháp nêu vấn đề chiếm 13.4%; giảng viên có sử dụng kết hợp tất cả phương pháp chiếm 27.6%.

Kết quả trên cho thấy, phương pháp dạy học tích cực đã được đông đảo sinh viên ủng hộ dưới những mức độ khác nhau. Đây là phương pháp lấy sự chủ động tìm tòi, sáng tạo của sinh viên làm nền tảng còn giảng viên chỉ là người hướng dẫn và gợi mở. Tuy nhiên, phương pháp thuyết trình kết hợp giáo án điện tử vẫn có sự

hấp dẫn của nó, nếu như được giảng viên sử dụng đúng và kết hợp với các phương pháp khác trong từng nội dung bài giảng cụ thể và phát huy những ưu điểm của phương pháp này thì sẽ góp phần thu hút người học thích học các môn lý luận chính trị.

Vấn đề đặt ra là phải phát huy những ưu điểm và hạn chế những khuyết điểm của phương pháp dạy học tích cực như thế nào để thu hút được nhiều sinh viên hơn. Để trả lời câu hỏi này, tác giả đưa ra các câu hỏi xác định những ưu điểm và nhược điểm của các phương pháp dạy học tích cực nhìn từ góc độ của sinh viên để có sự điều chỉnh phù hợp trong quá trình giảng dạy nhằm nâng cao chất lượng giáo dục các môn lý luận chính trị.

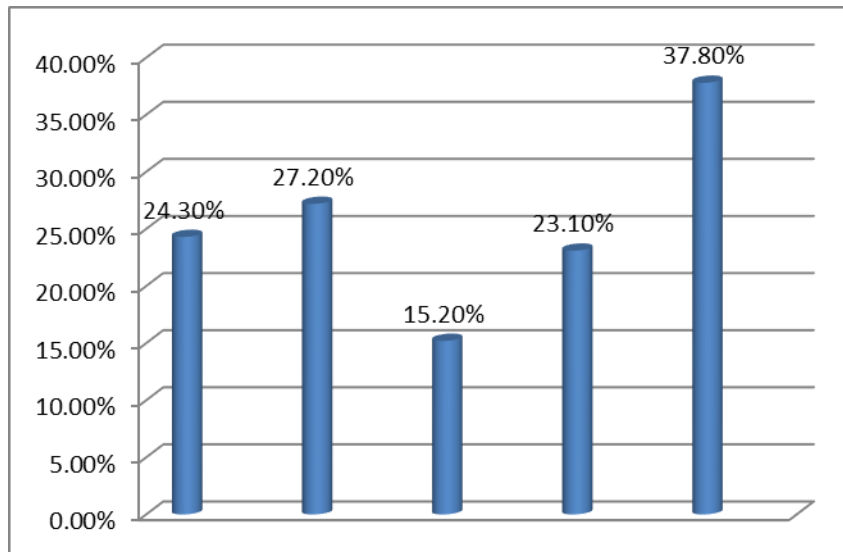

Biểu đồ 3.5: Sinh viên thích giảng viên sử dụng phương pháp nào trong giảng dạy các môn lý luận chính trị

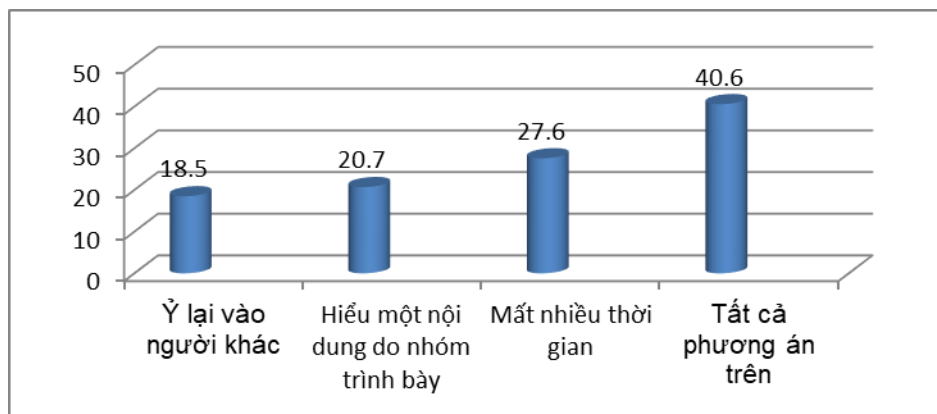
Thứ sáu: Với câu hỏi “*Những ưu điểm của phương pháp dạy học tích cực?*”, kết quả như sau: Đa số sinh viên chọn tất cả các ưu điểm trên, chiếm 37.8%; giúp hiểu bài nhanh hơn, chiếm 27.2%; phương pháp này giúp sinh viên

rèn luyện kỹ năng trình bày trước đám đông, chiếm 23.1%; phương pháp giúp lớp học sinh động, chiếm 24.3%; giúp sinh viên khắc sâu kiến thức chiếm 15.2%².

² 15.2% (89/588) - tác giả cho giả thuyết ở mỗi ưu điểm là 100% thì ưu điểm “khắc sâu kiến thức” chiếm 15.2/100%, tương tự tính với các ưu điểm khác.

Biểu đồ 3.6: Những ưu điểm của phương pháp dạy học tích cực

Biểu đồ 3.7: Những hạn chế của phương pháp dạy học tích cực

Đồng thời khi hỏi về “*Những hạn chế của phương pháp dạy học tích cực?*”, sinh viên trả lời như sau: Phương pháp làm cho sinh viên ỷ lại vào người khác, chiếm 18.5%²; sinh viên chỉ hiểu nội dung do nhóm trình bày, chiếm 20.7%; mất nhiều thời gian khi học, chiếm 27.6% và tất cả những hạn chế trên, chiếm 40.6%.

Như vậy, không có một phương pháp nào là tối ưu tuyệt đối trong việc giảng dạy các môn lý luận chính trị, chỉ có phương pháp dạy học tích cực có nhiều ưu thế. Vấn đề quan trọng là giảng viên cần sử dụng nhiều phương pháp phù hợp với từng môn học và đối tượng người học.

Trong thời đại kỹ thuật thông tin phát triển mạnh như hiện nay thì việc ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy và học các môn lý luận chính trị là cần thiết nhằm giúp cho việc truyền tải nội dung sinh động, dễ hiểu nhằm nâng cao chất lượng dạy học.

3.1.2. Kết quả giáo dục lý luận chính trị của sinh viên Trường Đại học Duy Tân

Kết quả khảo sát thực tế cho thấy tâm lý, nhận thức của một số sinh viên có biểu hiện ngại học tập, chưa thấy được vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong việc xây dựng thế giới quan và phương pháp tư duy khoa học, hình thành phẩm chất nhân cách của người học. Tuy nhiên, với cách đánh giá kết quả học tập theo cơ cấu 45% điểm quá trình học tập và 55%

² 18.5% (109/588) - tác giả cho giả thuyết ở mỗi hạn chế là 100% thì hạn chế “sinh viên ỷ lại vào người khác” chiếm 18.5/100%, tương tự tính với các hạn chế khác.

điểm thi kết thúc môn học, cùng với hình thức ra đề thi theo hướng tập trung vào vấn đề cốt lõi và gắn lý luận với thực tiễn đất nước nên kết quả giáo dục lý luận chính trị của sinh viên các khóa từ năm 2019 đến năm 2021 khá tốt, có trên 90% đạt yêu cầu, trong đó điểm khá, giỏi tăng lên, số sinh viên không đạt yêu cầu giảm đáng kể. Bên cạnh đó, nhà trường đã tăng cường công tác giáo dục nhận thức, tư tưởng, xây dựng chương trình môn học kết hợp dạy lý thuyết với thực hành, học ở giảng đường kết hợp với hoạt động dã ngoại tham quan các bảo tàng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng. Việc đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực bước đầu đáp ứng được yêu cầu phù hợp giữa nội dung và hình thức giáo dục lý luận chính trị và thay đổi dần nhận thức người học theo hướng tích cực. Trong các bài thi, kiểm tra sinh viên đã thể hiện sự tiếp nhận tri thức ở mức khá.

Ngoài việc hiểu được các nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, sinh viên đã trình bày được những suy nghĩ, liên hệ với thực tiễn cuộc sống. Đây là kết quả cụ thể, hiệu quả trực tiếp của giáo dục lý luận chính trị, nhưng vẫn chưa phải là mong đợi cuối cùng của hiệu quả giáo dục lý luận chính trị. Điều mà xã hội mong đợi cũng như hoạt động giáo dục quan tâm là sự chuyển biến từ nhận thức thành hành động thực tiễn của những cử nhân tương lai. Đó là quá trình biến tri thức lý luận, chuyển hóa kiến thức thành lý tưởng, niềm tin hành động cho cả cuộc đời của sinh viên sau này. Sự hiểu biết sâu sắc về lý luận chính trị tạo cho sinh viên có thái độ tích cực trong cuộc sống, tin tưởng vào chân lý, có khả năng tư duy độc lập và hành động đúng đắn.

Bảng 3.1: Kết quả học tập các môn lý luận chính trị của sinh viên Trường Đại học Duy Tân từ năm 2019-2021

STT	MÔN HỌC	Năm học 2019 -2020		Năm học 2020-2021	
		SV đạt	SV không đạt	SV đạt	SV không đạt
1	Triết học Mác-Lênin	94.73%	5.27%	95.75%	4.25%
2	Kinh tế chính trị Mác-Lênin	92.36%	7.64%	96.23%	3.77%
3	Chủ nghĩa xã hội khoa học	93.25%	6.75%	97.37%	2.63%
4	Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam	94.82%	5.18%	97.73%	2.27%
5	Tư tưởng Hồ Chí Minh	93.66%	6.34%	96.93%	3.07%

(Nguồn: Phòng Đào tạo Trường Đại học Duy Tân)

3.2. Một số giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị tại Trường Đại học Duy Tân

Một là: Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của Thường vụ, Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường đối với công tác giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên trong chương trình đào tạo ở Trường Đại học Duy Tân.

Trong các trường đại học giáo dục lý luận chính trị nhằm trang bị cho sinh viên hệ thống tri thức về thế giới quan khoa học, nhân sinh

quan, niềm tin, lý tưởng, nguyên tắc đạo đức cách mạng để họ hoàn thành tốt nhiệm vụ, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp CNH, HĐH đất nước nhằm mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh”. Do đó, giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên ở Trường Đại học Duy Tân về tất cả các mặt nội dung và phương pháp nhất thiết phải đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Thường vụ, Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường. Đây là điều kiện quan trọng nhằm bảo đảm nội dung tư tưởng, chính trị của các môn học, bảo đảm giữ vững định

hướng trong quá trình giáo dục - đào tạo trong nhà trường.

Hai là: Xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị có năng lực chuyên môn giỏi và phẩm chất chính trị, đạo đức tốt đáp ứng yêu cầu của công tác giáo dục lý luận chính trị.

Nhà trường cần xây dựng tổ lý luận chính trị có đủ số lượng giảng viên có trình độ chuyên môn giỏi và nâng cao tỉ lệ giảng viên có trình độ tiến sĩ để đảm bảo công tác giảng dạy. Bên cạnh đó, Khoa Khoa học Xã hội và Nhân văn cần có kế hoạch đề xuất với nhà trường cho giảng viên đi nghiên cứu thực tế tại cơ sở, giúp giảng viên nắm bắt kiến thức thực tiễn, đặc biệt là các vấn đề mới nảy sinh, qua đó định hướng cho người học hướng giải quyết các vấn đề hiệu quả. Khuyến khích, phát huy tính tích cực nghiên cứu khoa học, nghiên cứu thực tế của giảng viên. Đây là cơ sở để trao đổi phương pháp, kiến thức giảng dạy, giúp nâng cao chất lượng đào tạo.

Hiệu quả công tác giáo dục lý luận chính trị phụ thuộc rất lớn vào việc xây dựng đội ngũ giảng viên có năng lực chuyên môn giỏi, khả năng phương pháp sư phạm tốt và sự hiểu biết các tri thức tâm lý, văn hóa, chính trị - xã hội của giảng viên. Đó là cơ sở để tạo nên một trình độ tư duy tổng hợp cao ở giảng viên trong các giờ lên lớp, đáp ứng đòi hỏi có tính đặc thù của các môn học lý luận chính trị. Vốn sống phong phú gắn với phẩm chất chính trị, đạo đức, tâm hồn trong sáng của giảng viên cũng là nhân tố tác động quan trọng đến sinh viên, đồng thời gọi lên ở sinh viên niềm kính trọng, tin yêu người thầy để trên cơ sở ấy mà quan tâm đến môn học và nâng cao hiệu quả học tập các môn lý luận chính trị.

Bên cạnh đó, cần phải nâng cao tính tự giác học tập của sinh viên biểu hiện ở khả năng tự nghiên cứu, tự học trên cơ sở các bài giảng của giảng viên, giáo trình và các tư liệu, tài liệu tham khảo, qua hoạt động ngoại khóa tại các

bảo tàng, ở thư viện nhà trường. Tính tích cực của sinh viên trong quá trình học tập lý luận chính trị sẽ dần dần hình thành ở họ những kỹ năng phân tích một cách vững chắc vấn đề lý luận và thực tiễn. Đó là biểu hiện cụ thể của năng lực tự giáo dục của sinh viên; nó tác động trực tiếp đến hiệu quả giáo dục lý luận chính trị. Tính tích cực ấy phụ thuộc vào nhiều yếu tố. Ngoài ý chí tự vươn lên của sinh viên và các yếu tố khác, sự dẫn dắt của giảng viên có vai trò rất quan trọng. Giảng viên phải là người truyền đạt đầy đủ, có hệ thống kiến thức cơ bản và phương pháp để sinh viên tự học, tự nghiên cứu.

Ba là: Đổi mới phương pháp giảng dạy nhằm nâng cao hiệu quả công tác giáo dục lý luận chính trị

- *Sử dụng phương pháp dạy học tích cực trong giáo dục lý luận chính trị*

Những năm qua, phương pháp giảng dạy ở Trường Đại học Duy Tân đã có nhiều đổi mới tích cực. Tuy nhiên, trong giảng dạy, giảng viên sử dụng phương pháp nêu vấn đề, đối thoại chưa nhiều mà chủ yếu vẫn còn sử dụng phương pháp độc thoại, thầy giảng trò nghe, hoặc thầy giảng những gì thầy có, chứ không giảng những gì sinh viên cần. Phương pháp đó đã bộc lộ những mặt hạn chế, sinh viên tiếp thu kiến thức một cách thụ động, không phát huy được tính độc lập, chủ động học tập, làm hạn chế chất lượng, hiệu quả giáo dục - đào tạo. Vì vậy, quan điểm "*lấy sinh viên làm trung tâm*" cùng với "*phương pháp dạy và học tích cực*" [3, tr.8] là phù hợp với tình hình thực tiễn hiện nay và phát huy được tính tích cực của sinh viên.

Cách dạy lấy người học làm trung tâm đòi hỏi những điều kiện cần thiết để thực hiện. Trước hết, cách dạy này đòi hỏi giảng viên phải có một trình độ tri thức "nền tảng" vững chắc, phong phú, có bản lĩnh chính trị vững vàng, không được né tránh những vấn đề phức tạp cả về lý luận và thực tiễn mà môn học đặt ra và sinh viên yêu cầu. Ngoài ra, thư viện nhà

trường luôn tạo các điều kiện và tài liệu học tập, nghiên cứu của sinh viên, như: giáo trình, tài liệu tham khảo... Nếu thực hiện tốt phương pháp này sẽ góp phần rất quan trọng đối với việc nâng cao khả năng tự học của sinh viên. Quá trình giáo dục lý luận chính trị muốn đạt hiệu quả cao thì không chỉ dừng lại ở việc trang bị kiến thức mà còn phải trang bị cho sinh viên phương pháp tự học lý luận chính trị.

- Đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị trong đào tạo E-Learning đáp ứng yêu cầu cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, phù hợp với yêu cầu phát triển giáo dục, đào tạo của nhà trường.

Các môn khoa học lý luận chính trị vẫn là những môn học không thể thiếu trong chương trình đào tạo của nhà trường, trong đó không thể không nói tới đào tạo trực tuyến, đào tạo từ xa; nhất là khi tình hình dịch bệnh COVID-19 còn diễn biến phức tạp, thì đây là hình thức dạy học phù hợp đảm bảo tiến độ, chất lượng đào tạo. Chính sự phát triển của khoa học công nghệ, đặc biệt trong Cách mạng Công nghiệp 4.0 đã giúp cho quá trình tương tác trở nên dễ dàng hơn. Do đó, việc nắm bắt những kiến thức cũng trở nên đơn giản hơn đối với người học và việc truyền tải của giảng viên cũng phong phú hơn. Điều này đặt ra yêu cầu đối với giảng viên lý luận chính trị: phải sử dụng thành thạo các phương tiện dạy học hiện đại, khai thác tối đa tính ưu việt của công nghệ thông tin để hỗ trợ cho quá trình nghiên cứu và giảng dạy. Một trong những yêu cầu cấp thiết hiện nay đối với giảng viên lý luận chính trị là phải sử dụng các phương tiện kỹ thuật trong nghiên cứu và giảng dạy. Đồng thời, bảo đảm tính sư phạm trong dạy học hiện đại, việc chuẩn bị một bài giảng không những phải có tính nội dung khoa học mà còn phải đặt mạnh tiêu chí về tính sư phạm. Tính sư phạm ở đây bao gồm: sự phù hợp về mặt tâm sinh lý người học, tính thẩm mỹ của trang trình chiếu, sự thể hiện nhuần nhuyễn các nguyên tắc dạy học và các phương pháp dạy học, giảng

viên còn phải biết thiết kế bài giảng một cách hợp lý để thu hút được sự quan tâm cũng như sự thích thú của sinh viên trong giờ học.

Bốn là: Kết hợp chặt chẽ quá trình giáo dục lý luận chính trị với hoạt động thực tiễn chính trị - xã hội đất nước và các hình thức giáo dục khác.

Giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên là nhằm bồi dưỡng lòng tuyệt đối trung thành với đất nước, với nhân dân, hoàn thành mọi nhiệm vụ trong mọi tình huống, hoàn cảnh. Mục đích ấy đòi hỏi quá trình giáo dục - đào tạo phải kết hợp chặt chẽ trang bị kiến thức với rèn luyện, thử thách người học qua thực tiễn, bằng thực tiễn học tập và công tác.

- Thường xuyên quán triệt nguyên tắc gắn lý luận với thực tiễn, học đi đôi với hành, nhà trường gắn liền với xã hội, doanh nghiệp.

Văn kiện Hội nghị lần thứ hai Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa VIII đã chỉ rõ: “Phát triển giáo dục - đào tạo gắn với nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội, những tiến bộ khoa học - công nghệ và củng cố quốc phòng, an ninh. Coi trọng cả ba mặt: mở rộng quy mô, nâng cao chất lượng và phát huy hiệu quả. Thực hiện giáo dục kết hợp với lao động sản xuất, nghiên cứu khoa học, lý luận với thực tế, học đi đôi với hành, nhà trường gắn liền với gia đình, xã hội” [1, tr.47].

Sinh viên sau khi tốt nghiệp ra trường sẽ gắn với cương vị chức trách mới trong thực tiễn xã hội. Do đó, quá trình đào tạo là phải tạo ra những con người có khả năng hành động, những con người làm việc, chứ không phải tạo ra những “mọt sách” chỉ nói mà không làm, chỉ có lý luận mà không có thực tiễn. Cho nên, trong giảng dạy các môn lý luận chính trị phải đi từ thực tiễn để chứng minh, làm rõ các nguyên lý, quy luật, bảo đảm tính đúng đắn, tính thực tế của lý luận. Tạo điều kiện cho người học vận dụng lý luận vào giải quyết các vấn đề của thực tiễn, để rèn luyện năng lực tư duy và xử lý tình huống sáng tạo, qua đó giúp

cho người học củng cố kiến thức, tích lũy kinh nghiệm và phương pháp nâng cao chất lượng học tập, rèn luyện.

- *Giáo dục lý luận chính trị thông qua các hoạt động ngoại khóa.*

Giáo dục lý luận chính trị thông qua các hoạt động ngoại khóa chính là tạo cho sinh viên có điều kiện hoạt động thực tiễn ngay trong quá trình đào tạo. Các hoạt động này xuất phát từ yêu cầu gắn nhà trường với xã hội, lý luận với thực tiễn. Các hoạt động chính trị - xã hội, hoạt động giáo dục truyền thống, văn hóa nghệ thuật,... bao giờ cũng diễn ra rất sinh động, thu hút đông đảo sinh viên tham gia. Thông qua đó nâng cao bản lĩnh chính trị, giáo dục về lối sống, đạo đức cho sinh viên. Cần tạo mọi điều kiện thuận lợi để tổ chức Đoàn Thanh niên đẩy mạnh các hoạt động có tính chất thực tiễn chính trị - xã hội như: các cuộc thi về Đảng, về Bác Hồ, về Đoàn Thanh niên và truyền thống Trường Đại học Duy Tân... vừa đáp ứng nhu cầu chính đáng của sinh viên, vừa có ý nghĩa giáo dục về lý luận chính trị. Đồng thời, nâng cao hiệu quả hoạt động ngoại khóa tại các bảo tàng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng để việc tạo môi trường hoạt động thực tiễn, bồi dưỡng toàn diện nhân cách cho sinh viên.

Năm là: Xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, tích cực tạo điều kiện thuận lợi để nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên trong chương trình đào tạo ở Trường Đại học Duy Tân.

Môi trường rất đa dạng và phong phú, bao gồm: môi trường chính trị - xã hội, môi trường văn hóa, môi trường sinh hoạt vật chất, môi trường tinh thần, cảnh quan, môi trường sinh thái... Trong đó, môi trường chính trị giữ vai trò quan trọng nhất, quyết định đến hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên. Xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, đặc biệt môi trường chính trị, cần tiến hành nhiều biện pháp đồng bộ khác nhau, trong đó cần tập trung thực

hiện tốt dân chủ hóa đời sống chính trị, tinh thần của nhà trường, làm lành mạnh các quan hệ giữa các thành viên, xây dựng bầu không khí tích cực, góp phần nâng cao tinh thần lạc quan, tin tưởng và nhất trí cao cho mọi sinh viên. Một môi trường giáo dục mà ở đó có sự đoàn kết quyết tâm với nhau trên cơ sở thống nhất lợi ích, mục tiêu và biện pháp đạt được mục tiêu, thì sẽ góp phần giữ vững niềm tin, tâm trạng lạc quan, thúc đẩy cổ vũ các thành viên học tập lý luận chính trị, rèn luyện và hoàn thiện nhân cách. Trong nhà trường, xây dựng môi trường lành mạnh, tích cực cũng chính là xây dựng nhà trường vững mạnh toàn diện, để nhà trường đủ khả năng hoàn thành nhiệm vụ của mình.

4. Kết luận

Nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị phụ thuộc vào sự nỗ lực rất lớn của nhà trường, giảng viên, sinh viên. Trong điều kiện hiện nay, giảng viên phải sử dụng linh hoạt các phương pháp giảng dạy phù hợp với từng môn học và đối tượng. Kết hợp chặt chẽ quá trình giáo dục lý luận chính trị với hoạt động thực tiễn chính trị - xã hội đất nước và các hình thức giáo dục khác nhằm tạo sự hứng thú cho người học. Vì vậy, những kết quả nghiên cứu về thực trạng giáo dục lý luận chính trị cùng với đề xuất các giải pháp trong bài viết, hy vọng sẽ góp phần làm phong phú thêm cơ sở lý luận và thực tiễn của việc nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên trong chương trình đào tạo ở Trường Đại học Duy Tân.

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng Cộng Sản Việt Nam (1997), *Văn kiện Hội nghị lần thứ hai Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa VIII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [2] Hồ Chí Minh (1990), *Vấn đề giáo dục*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
- [3] Nguyễn Lăng Bình, Đỗ Hương Trà (2019), *Dạy và học tích cực - Một số phương pháp dạy và kỹ thuật dạy học*, Nxb Đại học sư phạm, Hà Nội.
- [4] Trần Văn Hiếu (2011), *Thực trạng dạy và học lý luận chính trị - khảo sát ở Trường Đại học Cần Thơ, Đại học Đồng Tháp và Đại học An Giang*, Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ, số 19a.

